

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Jánosi-utca 42. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmentlen levelek nem fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetés-, nyilvtér-
és felzárólapok.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pe ittor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilvtér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A feltámadás ünnepe

A keresztyén világ ma nagy jelentőségű ünnepet ül.

„A sir üres, a kő el van gördítve . . . az Ur föltámadott!“

Alleluja hangzik a templomokból . . . A hívők áhitattal éneklék és szent lelkesedés szállja meg a szíveket fényes palotában úgy, mint a szalmafedelű kunyhóban egyiránt.

Nagy eszmét fejez ki ez ünnep.

Az „isten-ember“ megváltó munkájával nemcsak új és tisztább istenismeretnek, hanem új és tisztább életnek alapot ad, saját életével adván példát, hogy egymást szeressük, egymásért éljünk-haljunk. Ez az ő tanainak örök kútjeje, mely soha ki nem apadhat. Ez hódítja meg a világot, mert világosságot áraszt az emberi szívbe és agyba. Ő tanított meg arra, hogy az élet nehéz küzdelmeit, szenvedéseit türelemmel, lemondással elviseljük.

És elviseljük? Ah, az életet, az anyagi jólét szeretete, a nagyraavagyás, az irigység daemonai kísértgetik . . . !

Husvét napján jusson eszünkbe, hogy küzdelmeink, szenvedéseink az élet egyik osztályrésze, s csak ki erősen állta meg helyét e kísértések között, diadalmaskodhatik s várhatja a megváltás napját.

Legyen hát ez ünnep a megváltás nagy napja mindnyájunkra. Új hit, új meggyőződés, új erkölcsi elvek, jussanak bennünk diadaira, hogy az emberiség folytonos újja születésében, fejlődésében s a szellemvilág halhatatlan alkotásaiban érvényesüljön a keresztyénség ereje: — hogy a munkás szeretet, a közboldogságra törekvés az embereket, a népeket közös családdá csatolja össze.

A természet maga is összejátszott az egyház hagyományával s ünnepet ül, a föltámadás ünnepe. A mosolygó ég, a vidáman zöldelő mezők, a fakadó rügyek új életet jeleznek; a lombosodó fák ágai közt csattogó s a mező magasán szárnyaló dalosai hirdetik a természet föltámadását — a tavaszt.

Ez a mindig megújuló tavasz honoljon minden emberi kebelben.

—b—n—

T Á R C Z A.

A mai nemzedék.

III.

Nagy embereknek meg van az a szerencsésük, hogy munkásságuk, genrejük az utódoknál utánzásra talál. Rájuk nézve szerencse az, mert a tartalmat, gondolataik magvaságát az ifjú nemzedék nem tudván utólni, csak az elődök nagyságát tünteti föl inkább, míg az irodalomra nézve határozottan káros hatást gyakorol.

Arany János, kinek dicsősége szintén a múlté már, mindazonáltal a jelenben is teljes fényvel világol. — Tompa Mihály, e soha eléggé nem méltányolt halhatatlannak: szüntelen hagytak magok után egy újabb generatitót, mely nyomdokait a költészet országában hiven követi. Az az elbeszélő, ez a vallásos ihletű lyra mezején. Hanem az utánzó az irodalomra ez uttal nem gyakorolnak káros befolyást, sőt azon véleményünket is kockáztatni merjük, hogy Arany és Tompa utódai, ha működésüket ebben az irányban folytatják, a minőben kezdették, egykor említett nagyjaink mellett méltó helyet fognak foglalni irodalmi pantheonunkban.

Kis József, a szerkei zsidó kereszmárosné fia, kinek fogékony lelkére boldogult emlékü Almási Balogh Sámuel reformatus pap gyakorolta az első hatást, az Arany által cultivált téren próbálta meg erejét. Fellépésekor Arany János már dicsőségének csuespontján állott; „Elveszett alkotmány“ a s „Toldi“ja mint koszoruzott remekművek, már rég a közönség kezében voltak s a hatvanas évek derekán a magyar balladairódalomra nézve epochalis jelentőségű balladát szelvényben-hosszában szavalgatták. Az általa mivelv verselési mód, a sikerrel használt népies nyelv, a stylus fenécsége és tisztasága költői genialitással párosulva, valának a Kis József vénájának iskolái. Az 1868-ban kiadott „Zsidó

É. E. E.

E három betű diszította mind a kilencz zászlót, mely magasra emelt zászlók alatt a múlt évi június hó 28-án, az ország különböző részeiből összesereglett deli férfiak vonultak végig a fővárosnak zászlókkal, szőnyegekkel s virágokkal feldiszlított utcáin. A kísérők ezrei keveset törődhetek e három betűvel, mert azok értelmét 480 edzett emberről tisztán leolvasták. „Ha pedig elkísérte egész az ünnepély színhelyére a vig sereget, a gondolkodó néző látta, mi történt ott a kiállítási területen felállított csarnokban, az első országos tornaünnepély alkalmával; lehetetlen, hogy ne lett volna szívében egy olyan érzet, melynek más kifejezést nem tudott adni, mint: É. E. E. És a látottak után az éljenzések elesendülésével, bizonyosan elmerengett Eötvösnek ezen mondása felett: „Nincs nagyobb boldogság a világon, mint erőnknek öntudata, ép azért fölévezetünket erőnk gyakorlatában kell keresnünk.“

Ez ünnepély lezajlott, a jelenvoltak távoznia kellett. A mikor pedig esendes otthonában a kiállítási mámort elüzte magáról, ismét megújult agyában ilyenféle gondolat: mit ér a pompa és bár mily gazdagság, mit a hir, rang és bármily nagyság, ha nincs É. E. E.

Mint egy varázsütésre ezen ünnepély után egyik egyesület a másik után áll fel, bar a kezdet mindeniknél nehéz, de különösen egy egyesület felállításánál mennyi egyengetésre van szükség, jól tudja mindenki; és mégis egyik a másik után megfontolással, igaz meggyőződéssel vési szívében e három betűt, mert tapasztalás és élő példák után indul.

Városunk szép számu ifjuságából is lehetnek többen tanui e három betű itt-ott élő alakban való feltűnésének. Bizonyosan azért nem tértek ki a kezdeményezés elől, mert meg vannak győződve ennek szükségességéről és tévutra sem hagyják magukat vezetetni, hanem lelkükbe vesik e három betűt, örömmel fognak csoportosulni a kezdeményezés körül, hogy magukévé tegyék a kinscet, melynek megszerzéséhez nem kell anyagi áldozat, csak akarat és kitartás. Nem törődve e három betű jelentőségével, mert tudják, hogy értelme az arczról is leolvasható lesz, s ekkor büszkén fogják zászlójukra írni: Épség Erő Egyetértés.

dalok“ban még csak a nyelvet utánozza, noha a „Dal a szegény Arja“ról ezimű népies balladájában később kifejtett tehetségének jelentékeny erejét mutatja. 1876-ban újabb füzettel lépett a világ elé. A kritika méltánylattal fogadta s valóban „Lea Eszter“, „Simon Judith“ bátran sorolhatók irodalmunk legszebb ily nemű termékei közé.

Az Arany János által oly nagy sikerrel cultivált tér tehát nem maradt parlagon, mert Kis József 1876. óta is sok erőről és tehetségről tanuskodó költeménnyel bizonyítja be, hogy nagy mesterének méltó tanítványa lesz.

De Jakab Ödönben Tompának is méltó örököse támadt. Tompa mély érzelmű, vallásos ihlettől áthatott költő volt. Kinek melancholikus kedélye inkább a belső reflexióra hajlott, s költészetével nem annyira hatást akar elérni, mint inkább az örök szépet és örök igazságot keresi. A világ folyása, a család az igazság feltalálásában optimista gondolkozását gyakran a skepsis örvényébe sodorja s e miatt költeményein jobbra borongó fájdalom hangja vonul végig, hanem azért sohasem tántorodik el, mindig hisz, mindig remél, s még a szenvedések és csapások között is lelki nyugalommal mondja: „Uram, legyen meg a te szent akaratod.“ Tompa költészetében a megnyugvás, Petőfiében a békétlenkedés oly vonások, melyek csak nagy szellemek tulajdonai — s ép ezért alkalmasok az utánzásra. Míg Arany Jánosnak költészetét, addig Petőfiének és Tompának költésze mellett leginkább kedélyét igyekezett a fiatal nemzedék elsajátítani. Csakhogy a mily könnyű a való életben bekötlenkedni s mindenben gáncsot találni, ép oly nehéz, a máskülönben ellenkező természetű embereknek a költészet országában sikerrel zsörtölődni; s megfordítva: a mily nehéz a való élet hétköznapi küzdelmeiben megnyugodni: ép oly könnyű az íróasztal mellett a sors intező kezének munkáiban megnyugvást praedikálni.

Ebből magyarázhatni ki azt, hogy Petőfit sikerrel irodalmunkban senki, Tompát és Aranyt többen sikerrel utá-

Mert „mozgás az élet, erő a mozgás és egészség az erő.“

Erő alatt azonban, nemcsak a nyers erőt értjük, hanem a kiművelt, a tökélesített tehető képességeket, melyek az élet minden irányu mozgalmában a nagy mérvű akadályokat legyőzni, az ember céljait elősegíteni vannak hivatva.

Magat a nyers erőt kisebb-nagyobb mérvben megadja az embernek a természet; de hogy nagyobb szabásu céljainak kivitelében hatalmas eszközöket birhassunk bennük, azokat ápolnunk, fejlesztőnk és tökéletesitenünk kell.

Minden irányu és foku törekvéseinkben azonban, ha eredményt akarunk elérni, kell, hogy bizonyos rendszer, egyöntetűség és szabályszerűség uralkodjék eljárásunkban, a tornánál is akkor, mert csak úgy válhatunk edzett tornászokká, ha azt okszerűen és módszeresen gyakoroljuk. Az emberi erőt nem szabad csupán egy irányban fejleszteni, hanem mindazon természetadta erőket és tehetségeket tervszerűen s harmoniában kell gyakorolni, melyek rendelkezésünkre állanak, hogy az ember sokoldalulag kiművelt erejével érvényesíthesse magát.

Az erők és tehetségek azonban, melyeket a természet az embernek adott, sokfelék,

Nehéz, majdnem emberfölötti munka ezeknek együttes és harmonikus kifejlesztése. De végre meg kell birkózni a nehézségekkel s igyekeznünk kell, hogy a nagy és első sorban előnkbe helyezett ezelt legalább megközelítőleg elérjük.

Ez alatt természetesen nem azt értjük, hogy „török-szakad“ „hübele Balázs“ módjára csak egy ezelt lebegjen szemünk előtt, örült szenvedéllyel és gondolkodás nélküli vakmerőséggel neki vágunk és minden erőnköt tulesigázva, minden tehetségeinket kizsákmányolva törekszünk a kellő tökélyt elérni, hogy azután, midőn ahhoz eljutottunk, mint kifáradt pára, az utjelzőnél megállunk s elmondjuk: „megtettük kötelességünket, többet tenni nem tudunk.“

A tökéletesedés alatt nemcsak erőink tökéletesítését, tartósabbá tételét, hanem fajunk izmosodását, gyarapodását, a szellem nagyobb szabásu cselekvőségét, működését és remeklését, a test szívóságát, rugékonyságát, az élet hosszabbítását, ma-

nozták, — sőt Petőfi követői, hirnevőkben nem is emelkedtek addig, míg más egyéniségökhöz inkább illő téren önállóságra nem tettek szert, Tompa és Arany követői azonban a mesterök által taposott uton is önállóságra vergődtek.

Ez utóbbiak sorába tartozik Jakab Ödön a fiatal költői nemzedék egyik legtehetségesebb tagja. Erdélyben a Székelyföldön született szegény székely szülőktől. Korán árvaságra jutva a marosvásárhelyi ref. collegiumban tanult, hol Mentovich Ferencz és Tolnay Lajos csuepegtették lelkébe a költészet iránti kora előszeretetet. Tanulótársai közül borongó kedélye által kiváltott, mire atya halála adott okot, de később a borongás annyira természetévé váltott, hogy ha még lett volna is hajlandósága az élénkségre, az édes atya halála által okozott fájdalom s szegény özvegy anyjának küzdelmei, gyermeki vidám kedélyére akkora hatással voltak, hogy melabus hangulata második természetévé váltott.

Tanári pályára készülvén, az egyetemi cursus hallgatója céljából Kolozsvárra ment. Képességét azonban már a Vászárhelyi önképző körben próbára tette s ottani sikerei arra ösztönzék, hogy az erdélyi lapokban szerencsét próbáljon. Sőt egy kis szerelmi költeményét egyik budapesti divatlapba is beküldé, de ez tekintettel a szerző ismeretlen nevére, a költeményt — habár sikerült — egyelőre félretervé.

Kolozsvárt a költői hangulatu Hegedüs Istvánnal s a széptehetségű, sokat ígérő, de könnyelmű életmódja miatt korán sirba szállt Indali Gyulával lépett szorosabb barátságára. Ekkor jelent meg a „Fővárosi lapokban“ „Nem látták a kicsi fiam“ ezimű költeménye, mely ismerősei és barátai körében feltűnést keltett. Általában a „Föv. lapok“ annak daczára, hogy mindennapi szépirodalmi lap, szerkesztőjének becsvágya folytán oly magas irodalmi színvonalon állott, mely már régóta csak tekintélyesebb írók műveit közölte s így Jakab Ödönnek is szerencsét lehetett kíván-

gasztosabbá tételét, az emberiség emelkedettebb jólétét, megifjulását, fölvirágzását értjük.

E tökéletesedés magasztos nagy cél, mely után törekedve első sorban erőnket, tehetségeinket, tehát a testi és szellemi erőket kell kifejleszteni, mert az ember test és lélek ugyan, de a kétőt külön választani nem lehet. „Ép lélek csak ép testben él.”

Városunk nemes ifjusága már sokkal tovább van, mint az öregek voltak. Míg amezok azt mondogatták egymás között: „apánk is elváltak torna nélkül, mi is meg leszünk!” Csakhogy azok a jó öregek úgy tornáztak, hogy maguk sem tudták és mégis többet tornáztak, mint az, ki mindennap csak egy órát tornáz. Fialtal korukban pedig nem voltak reggeltől estig az izzadásig felhevült hivatalosbáknak fülledt levegőjére kárhóztatva, míg a kik valóban erősebb test mozgásokat nem tettek soha, van alkalmunk tapasztalni, hogy hány oldalról fáj azoknak. Belátta ezt a fiatalság, hogy már nekünk úgy nem lehet. Szüksége volt valamire. De alig hangzott el a felhívó szó, kitalálták mi a szükséges? Rögtön összeült az értekezlet, mely kimondotta, hogy legyen „Torna-egyesület”.

Castellar azt mondja: „Ha már örökös küzdelemre vagyunk kárhóztatva, hogy fáradhatatlan harcosok vagyunk és oly fegyverekkel birunk, hogy azokkal szakadatlanul küzdjünk és újra küzdjünk: küzdjünk korán, nem a halál, hanem az élet miatt, nem az ellenségekkel, hanem a versenytársakkal; nem, hogy elragadjuk a menyasszonytól a vőlegényt, az anyától a fiút, hanem hogy azokat támogassuk, hogy fölvegyék ereikbe a föld legértetőbb részeit, s agyaikban a szellem legragyogóbb eszméit, hogy így a harez egy végnélküli harez legyen, melynek eredménye egy vér nélküli győzelem, mely minket a legszentebb közvetlen közösségbe hoz a természettel, az emberiséggel és az Istennel.”

Ha aztán a kezdet nehézségeit leküzdöttük, jó vezetés alatt és kitartás mellett eljutunk oda, hogy a három betű értelmére azunkon is meglátasszassék. A mikor pedig egész lényünk elárulja a tornászt, méltán ráirhatjuk a három betűt mi is zászlónkra, melyet magasan lobogtatva, sok jó barátot fog körébe gyűjteni. — Tudják a fiatalok jól, hogy a jelen nemzedék megedzése által alapját vetik meg a jövő sarjadék életképességének.

Az ilyen fiatalságot lehet szívből üdvözölni, mely tette kész, bátor és edzett. Ilyen ifjuságra van szüksége e hazának.

Fel tehát uraim! Sorakozzunk a „Torna-egyesület”-ben. Csatlakozzunk azon hazafiak táborához, kik korábban keltek és már zászlójukon díszelleg: „Épség, Erő, Egyetértés!” **Benkó J.**

Pánszláv hangok Gömörből.

Lapunk egy barátjától kapjuk a turóc-szent-mártoni „Národnie Noviny” folyó évi 28-ik számában megynkből keltezett levelet, melyet azért közlünk, hogy olvasóközönségünk lássa, mikép gondolkozik nemzeti kulturális törekvéseinkről az ellenpárt, továbbá és főképp azért, hogy viszonzásul az itt közölt támadásokra még jobban csoportosuljon a gömörmegei magyar közművelődési egyesület által kitűzött zászló alá, s annak célját, kiki a maga körében előmozdítani és megvalósítani igyekezék. A J. B. aláírású famózus levél következőképp hangzik:

„Gömörből, február hó 16. Ha az ember a mi gömöri „magyarón”-aink istenkáromló gyalázatos tetteit figyelemmel kíséri, csaknem kedve van Ciceróval felkiáltani: quousque? Nem rég közölte a gömöri zuglapokban Groó Vilmos

ni ahoz, hogy e tekintélyes lap első hasábján állott neve. Ez utmutatásra ama bizonyos divatlap is kiadá Jakab szerelmi költeményét — a beküldéstől egy évre.

Ez volt Jakab Ödön költői pályájának kezdete. Arany János egyszerre lépett a világ elé, — nem kezdett, hanem egyszerre hódított, Petőfi évekig küzdött az előlételekkel, míg költészetének tekintélyt tudott szerezni; és azóta a mai világban a kezdetnek ezer nehézségei vannak. Jakab Ödön mint alig husz éves ifjú, ki még a professorok itélő székétől is remeghetett, a nélkül, hogy évekig dolgozott volna valamely nagyobb művön, vagy küzdött volna a vaskalapos szerkesztők piros krétájával: egy rövid kis költeményével jövőjét megalapította.

Azóta aztán sokat írt. A „Fővárosi lapok” után a néhai „Magyarország és Nagyvilág” és a „Vasárnapi ujság” is fölvettek munkatársaik sorába. Összegyűjtött költeményeire három hét alatt ezer előfőtöt kapott. — majd a „Székely históriák” című népies, elbeszéléseivel nevelte költői érdemeit.

Es e sikerei dacára is Jakab Ödön neve a nagy közönség előtt nem oly népszerű, mint a mennyire megérdemelné. Ennek oka az ő besű szellemi rokonsága Tompa Mihályval. Költeményein borongó hang vonul végig, — sokkal több bennök az igazi érzés mint az ölet: szereti a természetet, melynek szépségei az ábrándok világában ringatják lelkét, a mindennapi élet apró-cseprő bajaival, a szárad uralkodó társadalmi és politikai eszméivel nem bibelődik, — csak az örök szép és eszmei igazság szólaltatják meg lantját. Formája a dal, kisebb elbeszélés és az elegia.

Tompa neve sem volt oly népszerű, mint a Petőfié és Aranyé, — a Jakabé, sem lesz olyan mint az Abrányié, hanem azért pantheonunk kapai mindenikök számára egyformán nyitva áll. Fölünk függ, hogy minő helyet foglaljanak el benne. — 8.

tanfelügyelőnk — hisz jól ismeritek őt ott Turóczban, — jelentését a gömörmegei tanügy állapotáról, s nem resteli urbit és orbi hírszóteln, hogy őt iskolát magyarrá változtatott át, azaz magyarusított. No ha mi ez sem szedett magyarusítás, és eanélfogva nemzetünkön elkövetett szétszétgöres, akkor semmi az ezen a világon. — Tessék Csernatóy urnak a „Nemzet”-ben ezen magyar ellen; ki a magyarusítást határozottan kárhóztatja, hogy a közművelődési egyesületek nem magyarusítanak, hát akkor maholnap az utolsó falusi töt gyerek is ki fogja nevetni. En ugyan nem tudom, melyek azok a Gömörben megmagyarusodott iskolák, a közelben legalább egy sinces; de felhivom gömöri elvtársainkat (rodák), hogy ha erről valami tudomásuk van, azt nyilvánosságra hozzák és ezen átalakítást megakadályozzák. Ezen tanfelügyelői jelentést is azért láttam szükségessé nézni, hogy hadd lássa a világ, hogy ok nélkül nem panaszkodhatunk és hogy rosszabbul vagyunk, mint a mi poseui testvereink Bismark alatt. Mikor a „Budapesti Hírlap” magyarónjai krokodulusi könyveket sirtak a porosz langyelek szerezésén sorsa felett, ugyanakkor nyelveinket vágják ki.

Hiába iparkodnak a „mi” mérsékelt férfaink tisztességes modus vivendit találni, hiába látogatják a „jó magyaros mulatságokat”, a mi ellenségeink végezzük tudatában szemükbe homokot hinteni nem engednek, ök nem akarnak egyebet, mint bennünket kiirtani és ilyen emberekkel egyezkedni lehetetlen.

Más módon is folyik nálunk a magyarusítás. Megyéinkben is létezik „közművelődési egyesület” címre alatt magyarusító társulat, mely a boldogult alispán és Groó tanfelügyelő vezérlete és elnöklete alatt szép megyénk különböző völgyeiben fiúktársulatokat alapít. — A rozsnyói völgyben garázdálkodik ily irányban Markó kir. közigazgató, ezen istentelen működéskében segédkezet nyújt neki az evangélikus és katolikus magyarón papság és főleg a „derék és erélyes szolgabíró” (sic) Kubinyi Géza. — A Murányi völgyben kísért a közművelődési egyesületet a Coburgi uradalom ügyésze s a nagyfőzei gymnasium szétrobbantója Mihálik. Röcczen rendeznek tanulságos, közveosorával összekötött mulatságokat, melyek reánk tötokra nézve azért vigaszteljesek, mert azokban rendszeren oly emberek vesznek részt, kiket magyarusítani nem szükséges, ugymint magyarón tisztviselők és a polgári iskola tanárai. — De még a királyhagyó alatti gömöri Garamvölgyet sem hagyják békében; itt lakik mintegy 20000 becsületes töt lélek a legtöbbszörösebb szláv fajból, közöttük ó-hitű községek, ugymint Sumjác, Telgárt és Vernár. Mit vétettek ezen becsületes töt lelkek az ur Isten ellen, hogy nyelvük, őseik műveltsége- és erkölcesitől dr. Kalchbrenner Hugó őket megakarja fosztani? Ezen ur azon rögeszmében szenved, hogy a Garamvölgy könnyen megmagyarusítható; a gömöri közművelődési egyesület segélyével azért nem regen Polonka nagy töt községben kisdédóvót alapított, és a fiúközművelődési egyesület szervezésével meg lévén bizva, magához hívta a Garamvölgy intelligentiáját, az egyület megalakultnak nyilvánítá, et fecerunt magnum áldomás, melynek az lett eredménye, hogy dr. Kalchbrenner ur Bornemisza Lászlót, mint Gömörmegeye jöveendőbeli alispánját éllette.

Egyébiránt a gömörmegei közművelődési egyesület dolga jól folyik. A szolgabírók meghagyásából buzgón gyűjtik a jegyzők a községektől az adományokat, az alapító és pártoló tagok között pedig olvasunk oly neveket is, kiket eddig mieinknek tartottunk; valóban szomorú dolog, hogy bármily tekintetből feledkezzünk meg nemzeti büszkeségünkről.

De hát ezen közművelődési egyesület is, ha jól sejtem, fog birni egy jó oldallal. Ezen urak jószögyűjtenek jó sok pénzt, aztán jön majd egy ehes emberke, iktató vagy kiadó, megszökik a pénzrel, és oda lesz az egyesület.”

J. B.

Jelentés

a gömöri ev. ref. egyházmegye népiskoláinak állapotáról az 1885. iskolai év első felében megejtett vizsgálatok alapján.

Az iskolalátogatási vizsgálatok hét szakaszban a rendszer időben január utó és február hó első felében tartattak meg a szülök és előjárók érdeklődése mellett, kivételt mint mindig, ugy most is csak Feled képez, hol a gondnokon kívül senki más nem jelent meg a vizsgálaton. Azt hiszem, hogy a nt. egyházmegye már megdorgálta e részvétlenségért a feleli egyház előjáróságát, minek folytán valami újabb megintési mód volna ellenökben fogantatandó. — A kinevezett bizottságok közül a tornallyai szakaszbeli azon szomorú helyzetbe jutott, hogy ott csak a tanító tehetett látogatást, mennyiben a lelkes épen a látogatást megelőző nap súlyosan megbetegedett, oly lelkész pedig, ki az illetőt helyettesítette volna, önként nem ajánkozott. A világi körlátogatók közül Sárközy Gyula, Máriássy Barna és Alexay István urak tettek eleget megbízásuknak. Darvas Pál ur csak a hanvai, Lukács B. ur csak a kövecesi iskola vizsgáján vett részt. A szárazvölgyi szakaszban a vizsgálatok rendszer időben nem voltak megtarthatók, mivel az iskolák legnagyobb része az uralkodó himlőjárvány miatt ép akkor hosszabb ideig be volt zárva. Az iderendelt bizottság csak márczius hó folytán tehetta meg körutját.

A hozzám beküldött jegyzőkönyvekből az adatokat tárgyak szerint csoportosítva, következőket jelenthetem:

Egyházmegyénk területén van 70 felekezeti iskola 67 egyházban. Ezek közül osztatlan állapotban van 64, nem szerint elkülönített iskolák vannak Putnokon és Pelsüczön, két-két rendszer tanító vezetése alatt, külön iskolai helyiségben, kor szerint megosztott iskola van egy t. i. a rimaszombati leányiskola két tanító vezetése alatt. Ez utóbbi helyen a fiúk községi iskolában járnak, a vallás és ének tanításáról azonban az egyház gondoskodik, s a bizottság a vallás és ének vizsgát rendszerint megszokta tartani. A jelen félévben az elért siker kitünő osztályzattal méltattott. Az oldalfalusi és rozsnyói községi iskolákban szintén van gondoskodva a felekezetiünköz tartozó tankötelesek vallásos oktatásáról, azonban hogy mily eredménnyel tanítatnak, arról jelentés nem tétetett.

Iskoláinkban jelenleg működik 62 rendszer, 5 ideiglenes és három lelkész tanító, vagyis 70 egyén, ezeken kívül Reeskén és Balogon segédtanítók is vannak. Oklevele van 63 tanítónak, lelkészi diploma alapján tanít 4 egyén. Ideiglenes tanító van Dobcsányban, Rudnán, Ragályon, Alsó faluban, Majomban, Oklevele nincs Illés Ferencz rudnai, Hegedüs Tamás ragályi, Pósa János alsó-falusi tanítóknak.

Hatvan éven felüli tanító van 8, köztük korra nézve legidősebb Simon Ábrahám 76 éves, hivataloskodásra nézve legidősebb Várady József 52 éves tanító.

Felekezetiünkbeli mindennapi tanköteles volt 3332 gyermek, nem szerint 1707 fiú és 1625 leány, ezekből tényleg iskolába járt 3223 gyermek; nem szerint 1676 fiú és 1547 leány. Nem járt 109 gyermek, nem szerint 31 fiú és 78 leány. Százalékban kifejezve tehát nem jár a mindennapi iskolába 34%. Jár pedig 96%. Legkedvezőbb volt az iskoláztatás a simonii szakaszban, a hol csak egy leány nem adatott fel, s legkedvezőtlenebb a pelsüczői szakaszban, a hol a tankötelesek 10 szátólója nem járt iskolába. A népesség arányához képest mindennapi tanköteles esik minden nyolcz lélekre egy. E tekintetben legkedvezőbb az arány a putnoki és vályi szakaszban, a hol minden két egyévre s legkedvezőtlenebb a rimaszombati és tornallyai szakaszban, a hol majdnem minden 10 egyévre jut egy tanköteles. Más felekezet tankötelesei közül a mi iskolánkba járt a mindennapi tankötelesek közül 257 róm. kath. (nem szerint 134 fi és 123 nő), görög katolikus 3 fiú, ágostai evangélikus 183 (nem szerint 101 fi 82 leány), izraelita 137 (nem szerint 68 fi 69 nő). Összesen tehát járt 580 gyermek, egy iskolára esik belőlök 8 gyermek. Legtöbb járt tényleg Pelsüczőre, 31 gyermek.

A másfelekezetiékek tehát valóságos iskolába járt 3803 gyermek. Ezekből egy-egy tanítóra jutott 53 tanítvány. A mindennapi tanoncok száma nyolczvanon felül van a következő egy tanítóval bíró iskolákban: Hanván iskolába jár 116. Tornallyán szintén 116 gyermek. Jánosiban 108. Balogon 185 tanonez. Ez utóbbi helyen a tanító segédet tart.

Felekezetiünkbeli ismétlő tanköteles volt 1128, nem szerint 555 fiú és 572 leány, ezekből tényleg iskolába járt 963 gyermek, nem szerint 463 fiú és 495 leány. Nem járt ismétlő iskolába 165 gyermek, nem szerint 88 fiú és 77 leány. Százalékban kifejezve nem járt iskolába a tankötelesekből 147%-től, ismétlő iskolába jár 853%-től. Legkedvezőbb az iskoláztatás a szárazvölgyi szakaszba, hol csak 2%-től maradt el, s legkedvezőtlenebb a putnokiban, hol 31%-től nem jár iskolába. Ehez közel áll a tornallyai szakasz is, hol szintén a tankötelesek negyede sem jár egyévre, ismétlő tanköteles esik minden 237 lélekre egy. Legkedvezőbb az ismétlő tankötelesek tekintetében az arány a putnoki szakaszban, a hol minden 20 lélekre s legkedvezőtlenebb a rimaszombati, a hol csak minden 335 lélekre esik egy tanköteles. Más felekezetiékek csupán kilenczen jártak a mi ismétlő tanoncainkkal.

Ha már a mindennapi és ismétlő tanköteleseket összevesszük, a következő arányszámokat, illetőleg percenteket kapjuk: Tanköteles volt általában 4460 gyermek, nem szerint 1707 fiú és 1625 leány. Ezekből iskolába járt 4186 növendék, nem szerint 2144 fiú és 2042 leány. Összesen nem járt 274 gyermek, nem szerint 119 fiú és 115 leány, vagyis percentezve kifejezve, nem járt 62%-től. Legkedvezőbb az iskoláztatás a szárazvölgyi szakaszban, a hol csak másfél percent s legrosszabb a tornallyai, a hol egyre-másra 13%-től nem jár iskolába. A népességhez viszonyítva általában minden hat lélekre esik egy tanköteles. Legtöbb tanköteles van aránylag a putnoki és pelsüczői szakaszban, a hol minden 52 lélekre esik egy tanköteles, s legkevesebb a rimaszombati, a hol csak minden 75 lélekre esik egy.

Mint fentebb említve volt, felekezetiünk tanköteleseiből 274 gyermek nem adatott iskolába, ezek közt is azonban sokan vannak olyanok, a kiknek elmaradása több-kevesbé igazolható; így p. o. Szalóczon 2 gyermek szegénységi miatt nem jár iskolába. Gieze leányegyházainak tankötelesei, szám szerint 32, a helyi ág. ev. iskolákba járnak s így tankötelezettségüknek eleget tesznek, ha nem azon felekezet iskolájában is, a melyhez tartoznak. — A balogi iskolába nem járó 15 tanköteles szolgálatban van, bízhetőleg más helyiségekben, s így illetéktelenül vannak balogi tankötelesekül kimutatva. A putnoki 25 ismétlő iskola kötelezett legnagyobb része az ottani ipariskolába jár. Jánosi és Pálfalában 5 gyermek szegénység és testi nyomorékság miatt nem járhat iskolába. Ha már ezen 79 gyermeket leszámítjuk a 274-ből, iskolába nem járó gyanánt marad 195. A hiányt tehát tulajdonképpen 45 percentben állapítható meg.

Járványos betegség miatt több helyen hatóságilag be kellett szüntetni az iskolát. Különösen a Szárazvölgy volt ennek december, január és február hónapban kitéve. Így be volt zárva a ragályi, szuhafői, agtteleki, imolai, alsószuhai, gortva-kisfaludi és susai iskola, a vizsga azonban csak Szuhafőn nem volt megtartható. Pelsüczőn is pusztított a járvány, de ott az iskola nem igen záratot be.

A szülök hanyagsága panaszoltatik a következő helyekről: Rudnáról, hol a szülök vagy egyáltalában nem, vagy nagyon későn adják iskolába gyermekeiket. Itt az igazolatlan mulasztás 2530 féluap, a nélkül, hogy büntetés alkalmaztatott volna. Körösön csak novemberben kezdhető meg a tanítás. Darnyán az ismétlőknek csak harmada jár. Iványiban a ezakói ismétlők soha sem járnak iskolába, a mindennapiak is csak egy-két évet töltenek ki, azután tovább állanak. Csizben az ismétlők csak szörványosan látogatják az iskolát. Dubicsányban a mindennapiak közül egy sem adatott fel, az ismétlők soha sem jártak, s a gyermekek általában későn adatnak fel. Poszobán az ismétlők szintén rendetlenül járnak iskolába. Orokocsón 8 gyermek nem jár iskolába. Zádorfalán 5 gyermek maradt el ismeretlen okból. Feleden az ismétlők egész felében át soha sem jártak tanításra. Kisfaludon a gyermekek oly későn adatnak fel, hogy az első osztály legnagyobb része 11 éves gyermekekből áll, minek folytán se a mindennapi, se az ismétlő tanfolyamot nem végzik be. Ezen említettem helyeken a helyi iskolai hatóság szigorubb felügyeletre utasítandó.

Nem sorolom el azon iskolákat, a melyekből a sok mulasztás miatt panasz emeltetett s a mulasztások számszerint is kimutatva lettek, csak azon általános felháborodásnak kívánok kifejezést adni, a mely minden szakasz jegyzőkönyvében hangzik, hogy t. i. a polgári hatóság egyáltalában nem érzí magát kötelezettnek arra, hogy a hanyag szülöket megbírsáolja, általában, hogy az iskolai hatóságnak az iskoláztatás tekintetében segítségére legyen. A mulasztások minden két héten kiadatnak, de a bírák szalonát takarnak belé. Az egész megye területén csak Martonfalán történt bírságolás 50 kr. erejéig, pedig a hozzám beérkezett jelentések szerint is a mulasztások temérdeksége 23 helyről jeleztetett. Halaszthatatlan tehát, hogy keresetsék meg a közigazgatási bizottság, s kérésessék fel a ha-

Kerti gazdaság.

Gyümölcsészet.

Ha a világ teremtését tárgyaló, ugynevezett Mózes öt könyvének szerzői és szerkesztői a paradicsomkerti tudásnak fáját nem állapították is meg növénytanilag almának, de a művészetben s ebből kifolyólag a köztudatban (vagy talán megfordítva) almának van elismerve. Azt pedig, hogy Páris Királyi az Eris isten asszony révén almát kapott és adott Vénusnak — melylyel a viszálykodás magvát hintette el úgy az Olympuson, mint a földön — bizonyítják az óskor nagy költői. Ha az ósrégi eredet a messiség biztos jelvénye, akkor az alma mint legrégebben ismert, a gyümölcsök egyik legnemesebbike. Ami igaz is. Ha pedig elterjedtségét, tehát népszerűségét vizsgáljuk, úgy találjuk, hogy a mesék és népdalok világa is aranyalmáról meg piczi piros almáról zeng, nem pedig a többi épen olyan nemes, sőt nálánál nemesebb gyümölcsökről is. Tehát a legnépszerűbb is, ami szintén igaz. A rómaiak ebédjüket tojással kezdték, almával végezték. Ez a szokás arra mutat, hogy az alma az emésztés előmozdítására igen alkalmas tényező. Ennyi jó tulajdonság mellett nem érdemel-e teljes elismerést az által, hogy házi kertjeinkben ne hiányozzék sehol sem, ahol csak képes megélni. Pedig bizony nem csak ott él meg az alma a hol a körte is, hanem ott is vigan tenyészik és jól terem, hol a másik kivesz vagy csak tengődik. A mellett pedig az elfoglalt helyért busásan fizet. Jó szolgálatot vélek tenni gyümölcsfa ültetőinknek, ha ezuttal némely kiválóbb almafajt ajánlok figyelmükbe, valamint utalok arra is, hogy ojtóvesszőt Bereczki Mátétól (Mező-Kovácsbáza, Csanádmegyében) Kész ojtványt pedig Petrovay Györgytől Nagykörűben (Jász-N.-Kun-Szolnok megye) lehet szerezni. Ez utóbbiak csillaggal (*) vannak megjelölve.

*1. Ananász renet. Érés ideje oct. végétől eltart tavaszig is. Középnagy, néha kisebb is, nagyobb is. Husa sárgás fehér, finom, tömött; értékével gyöngéd és porhanyó: leve bő, cukros, finom savanyval emelt, igen kellemes, illatos és fűszeres ízű, valódi első rendű csemegegyümölcs. Fája mérsékelt növési, de egészséges és igen edzett; korán és rendkívül bőven termő; sűrű lombu gulalaku koronát alkotó. Diszlik mindenféle almatalajon; alkalmas szálal fának csakugy, mint gulának. Inkább nedves és kötött talajt kíván mint lazát; gyümölcsei jól állják helyüket a fán. A felföldön érdemes lenne mentől szélesebb körben terjeszteni.

*2. Balogh renetje. Érés ideje nov. — mar. sőt tavasz végeig is eltartható hűvös helyen. Kötően első rendű csemege és háztartási gyümölcs. Középnagy. Husa sárgásba játszó fehér, igen finom, tömött roppanos, teljes értékű porhanyó; leve elég bő, cukros, finom savanyval emelt, igen kellemes, sajátzerűen illatos fűszeres ízű. Fája fiatal korában buján, későbbben csak mérsékeltlen nő, edzett; nem épen korán, be aztán annál rendesebben bőven termő; szép-lombos, lapos gömbalaku koronát alkotó. Épen úgy alkalmas szálal, mint gulafának; jól diszlik mindenütt. De legkevésbé a száraz, laza talajban. Terjesztésre nagyon érdemes hazai fajtája alma.

*3. Bihoreli renet. Érés ideje oct. dec., hűvösebb tájakon februárig is eltart. Első rendű csemege — és háztartási gyümölcs. Középnagy vagy jóval nagyobb is. Husa sárgásba játszó fehér, igen finom, tömött, porhanyó: leve bő, cukros, finom savanyval emelt, igen kellemes, fűszeres izel. Fája erőteljes, egészséges, igen edzett; korán, csaknem rendszeren és igen bőven termő; szép, lombos, te-rebélyes koronát alkotó. Diszlik mindenféle alma alanyon; alkalmas szálal fának csak úgy, mint bármi másféle forma fának. Helyben, talajban nem válogatós. Különösen a felvidékre való faj.

*4. Bredai renet. Érés ideje december — február. Minden tekintetben első rendű. Középnagy; nagy szárazság idején vagy nagy terméskor, jóval kisebb a közep-szerűenél. Husa sárgás fehér, finom, tömött, csaknem roppanos, teljes értékű porhanyó; leve bő vagy elegendő, igen cukros, üdítő savanyval emelt, igen kellemes, fűszeres ízű. Fája mérsékelt növési, de elég edzett; korán és igen bőven termő; hosszú és hajlékon ágaival ritkás, szellős koronát alkotó. Alacsony törzsű szálal fának vadonezra nemesítő: lecezetre és mesterségesen alakú törpe fának doucinra vagy paradicsom alanyra ojtandó. Szereti a mély termőréteggű s eléggé nedves talajt. Száraz földben s szárazságban gyümölcsei fogyatékosak. Folyó vizek mentében különösen jól tenyésznek és teremnek.

*5. Canadai renet. novembertől tavaszig eltartható első rendű csemege és piacos gyümölcse nagy, néha igen nagy. Husa sárgás fehér, finom, gyöngéd, meglehetősen tömött; leve bő, finom savanyval emelt, cukros, kellemes fűszeres ízű. Fája bujánövési; korán és bőven termő. sűrűlombos, kissé szétálló ágaival terjedelmes koronát alkotó; alkalmas szálal fának és formafának; egyaránt diszlik vadonezra és paradicsomon vagy doucinon. Helyben, talajban nem válogatós.

*6. Coulon renetje. Nov.—jan. Kötően első rendű csemegegyümölcs. Nagy, néha igen nagy. Husa sárgás-fehér, néha csak bágyadt-fehér, finom, porhanyó. Leve bő, igen cukros, gyöngéd savanyval emelt. Kellemes fűszeres ízű. Fája erőteljes, igen edzett. Korán és bőven termő, eléggé sűrű koronát alkotó. Szálal fának buja növési vadonezra kíván, különben csak sinleni fog s korán elvész. Doucinra ojtva szép feltörpe fákat nevel. E jeles alma még alig ismeretes nálunk, mert egészen új faj. A széles körű elterjesztést pedig nagyon megérdemli. Természeténél fogva épen a felvidék lenne igazi hazája, hol a férgek, rovarok pusztításainak nincsen úgy kitéve a fejlődni kezdő gyümölcs, mint az alföldön.

*7. Casseli nagy renet. novembertől késő tavaszig eltart. Első rendű csemege- és háztartási gyümölcs. Nagy, néha azonban csak közép nagy, különösen nagy szárazság alkalmával. Husa sárgás fehér, finom, tömött: teljes érese előtt terményes és roppanos; értékével azonban eléggé porhanyó; leve bő, cukros, finom savanyval emelt, igen kellemes fűszeres ízű. Fája bujánövési, edzett, sőt virágai és kötődött gyümölcsei is igen jól daczolnak a kései fagyokkal. Mint törpe fa korábban fordul termőre, különösen ha paradicsom alanyra vagy doucinra van ojtva. Szálal fának is igen alkalmas. Helyben talajban nem válogatós. Gyümölcsei erősen tartózkodnak a fán. (Folytatjuk.)

A rimaszombati meteorológiai állomás megfigyelései 1886. április 15—21. napjain.

Műszerek: 1224. számú Kappeller-féle barometer; 716. és 717. számú Kappeller-féle hőmérők; szélvitorla, esőmérő.

Megfigyelési idő: reggel 7., délután 2., este 9 óra.

A barometer állása ugyanez órákban (0-ra redukált légnyomás) a 700 milliméteren felül:

A barometer állása	A száraz hőmérő (Celsius szerint) állása
15-én 39 ₀ 36 ₁ 37 ₃	15-én 11 ⁰⁵ 18 ⁰⁰ 12 ¹⁵
16-án 36 ₀ 37 ₈ 39 ₀	16-án 9 ⁷⁵ 16 ⁶⁰ 8 ⁶⁰
17-én 40 ₆ 42 ₃ 41 ₈	17-én 11 ⁹⁵ 20 ³⁵ 8 ⁰⁵
18-án 42 ₀ 41 ₆ 40 ₀	18-án 8 ⁴⁵ 21 ⁰⁵ 9 ²⁰
19-én 39 ₀ 38 ₄ 36 ₃	19-én 7 ⁶⁰ 16 ³⁰ 12 ⁰⁰
20-án 38 ₄ 37 ₇ 38 ₅	20-án 7 ⁷⁵ 18 ⁶⁰ 9 ¹⁰
21-én 39 ₄ 40 ₃ 43 ₂	21-én 7 ⁸⁰ 14 ³⁰ 5 ⁹⁰

Heti közép légnyomás: 739₃ mm. Heti közép hőmérséklet: 12¹⁵ C°.

Párhányomás milliméterekben: Nedvesség százalékokban:

15-én 5 ₄ 5 ₄ 6 ₇	15-én 55 35 64
16-án 5 ₈ 7 ₂ 5 ₁	16-án 64 51 49
17-én 5 ₁ 4 ₄ 5 ₃	17-én 49 25 65
18-án 6 ₂ 5 ₁ 6 ₃	18-án 76 28 72
19-én 6 ₄ 6 ₀ 6 ₈	19-én 82 42 64
20-án 6 ₃ 7 ₂ 7 ₄	20-án 80 46 87
21-én 5 ₉ 6 ₀ 5 ₁	21-én 73 49 74

Heti közép: 5₉ mm.; — 58%.
Április harmadik hetében: felhőtlen nap nem volt, derült öt; a felhők alakja: fűtös egyszer, halmos kétszer, réteges ötször, fűrthalmos kétszer, réteghalmos egyszer.

A csapadék alakja (19., 20., 21-én): eső, összesen 8₅ milliméter. Menydörgés 19. és 20-án.

Szél megfigyelve 18-szor; még pedig: E=4, EK=4, K=7, DK=1, ENy=2 ízben.

Virágzásban vannak: cseresznye, a szilvafa, a kökény, a körtefa, a ribiszke; a fűtös gyöngyike, a réti foszlár, a mocsári gólyahír, a saláta szirontak, a tündöfű, a farkasfütej, a zsurló.

Rimaszombat, 1886. április 22. Fábry János.

Hivatalos közlemények.

A nagy-rözei járás szolgabírójától.

Pályázat.

1215. sz. — Zimann Dánielnek kövi körjegyzővé történt megválasztása folytán üresedésbe jött Sumjaci körjegyzői állomásra, melynek javadalmazása évenkénti 500 frt és természetbeni lakásból áll — ezennel pályázat hirdettek.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ának megfelelően felszerelt folyamodványukat a f. évi 1886. május hó 10-ik napjáig alólírott szolgabíróhoz annyiival inkább adják be, mivel a későbbben érkező folyamodványok figyelembe vehetők nem lesznek.

Végül megjegyeztetik, hogy a hivatalos magyar nyelven kívül még a tót nyelvnek bírása is multhatlanul megkívántatik.

Jólsván, 1886. április hó 18-án

Maléter, jár. szbiró.

Felelős szerkesztő: LÓRINCZY GYÖRGY.

Magán-hirdetések.

Magyarország leghiresebb s legszén-savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz, borral vegyítve, a legkellemesebb üdítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitűnő segélyt ad; tüdő-, hörgbántalmaknál, hugycsőhólyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitűnő gyógyszer képez, — mindenkor megrendelhető

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvízbérlőnél Nyiregyházán; s kapható jelesb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI

egyesített

köszénbánya és iparvállalat részvény-társulat.

Ajánljuk

kitűnő minőségű hazai köszénterményeinket gyári-, gazdasági- és hazai ezélokra a legjutányosabb árak mellett.

Rendelményeket kérjük központi irodánkba Budapest, Erzsébet-tér 10. szám alá intézni.

3—10

Az igazgatóság.

Új!!

Még soha nem létezett.

Csak igen rövid ideig fog az én

mechanikai bécsi lő-termem

Rimaszombatban, a külső buza-téren felállítva lenni.

— Ezen lő-termemben különféle bohókás alakú mozgó-céltáblák vannak, hol mindenik céltábla, ha a közép-cél eltaláltatik, a felállított alakok sajtós mozgásba jönnek, a mi a n. é. közönséget rendkívüli mértékben gyönyörködtetni fogja.

A lödijak oly csekélyek, hogy mindenki résztvehet benne. 3 lövés 5 kr., 7 lövés 10 kr.

Megnyitás szombaton, április 24-én.

Számos látogatásért esd
MAI ÁRMIN, tulajdonos.

Árverési hirdetmény.

A tornallyai közbirtokosság tulajdonát képező

vizi-malom

8984 négyszögöl területtel, a mellé raktározott 200 drb tölgygerendafával folyó év május hó 5-én délelőtt 10 órakor a tornallyai nagy vendéglő helyiségében tartandó önkéntes árverés útján

eladóvá

tétetvén, venni szándékozik 500 frt bánatpénz letétele mellett az árverésben résztvehetnek.

Sztárnya, 1886. április hó 19-én.

Hevessy László,

közbirtokossági igazgató, sztárnyai lakos.

Haszonbéri hirdetmény.

1014. sz. — Rimaszombat r. t. város tulajdonához tartozó, a várostól alig fétórányira fekvő, a földműves iskolával közvetlenül határos „Pendeles pusztai” birtok, mely áll 439 hold szántóföld, 166 kaszás rétből, 500 hold erdő területen gyakorolható legeltetési jog és ugyanezen területen a gubics- és makktermésből, nyilvános árverésen határozottan haszonbérbe adani, annak határnapjául folyó évi május hó 12-nek délutáni 3 órája városunk közházánál kitűzetik, mi azzal hozatik nyilvánosságra, hogy a részletes árverési feltételek addig is, a hivatalos órák alatt a jegyzői hivatalnál megtekinthetők.

Tájékoztatásul e helyt közöltetik: a haszonbérlet kezdetét veszi f. évi szeptember 29-én, tart 9 évig, kikialtási ár 4200 frt, bánatpénz annak 10%-a.

Kelt Rimaszombat város rend. tanácsának 1886. évi márczius hó 30-án tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Árlejtési hirdetmény.

Tornallyai közbirtokosság a Sajón levő

vizi malomnak átalakítását

— azon esetre, ha az a május 5-ére kitűzött árverésen eladható nem lenne — elhatározván, felszólítja mindazokat, kik annak

felépítését

hajlandók elvállalni, a vállalatra vonatkozó zárt ajánlataikat május hó 5-ig alólírt közbirtokossági igazgatóhoz beadni sziveskedjenek. — Ugyanitt az építkezés tervezete megtekinthető lévén, arról bővebb felvilágosítás is adatik.

Sztárnya, 1886. április hó 19-én.

Hevessy László,

közbirtokossági igazgató, sztárnyai lakos.